

Schubertiada

30a edició

Estimaràs la música

Ich bin gestorben dem Weltgetümmel,
Und ruh' in einem stillen Gebiet!
Ich leb' allein in meinem Himmel,
In meinem Lieben, in meinem Lied!

Estic mort per a l'aldarull del món,
i reposo en un tranquil indret.
Visc sol en el meu cel,
en el meu amor, en la meva cançó.

Ich bin der Welt abhanden gekommen
Gustav Mahler | Friedrich Rückert

Dimarts 16 d'agost de 2022

Catriona Morison, mezzosoprano
Ammiel Bushakevitz, piano
Lara Fernández, viola

Lieder de Schubert, Wolf i Schumann

B

CO

B Sabadell
Fundació

Cultura i talent

www.fundaciobancsabadell.com

Schubertiada
Vilabertran

Catriona Morison, mezzosoprano
Ammiel Bushakevitz, piano
*Lara Fernández, viola

Lieder de Brahms, Strauss, Viardot i Mahler

Dimarts 16 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

LIED THE FUTURE

La Schubertiada
agraeix a la Fundació
Banc Sabadell el seu
compromís amb el
talent emergent.

BSabadell
Fundació

14' **JOHANNES BRAHMS** (1833 — 1897)
An die Nachtigall, op. 46/4 (1868)
Meine Liebe ist grün, op. 63/5 (1873)
Auf dem Kirchhofe, op. 105/4 (1888)
Immer leiser wird mein Schlummer, op. 105/2 (1886)
Von ewiger Liebe, op. 43/1 (1864)

13' * **Zwei Gesänge**, op. 91
Gestillte Sehnsucht (1884)
Geistliches Wiegenlied (1864)

RICHARD STRAUSS (1864 — 1949)
12' **Fünf Lieder**, op. 15 (1886)
Madrigal
Winternacht
Lob des Leidens
Aus den Liedern der Trauer
Heimkehr

— PAUSA —

8'30" **PAULINE VIARDOT** (1821 — 1910)
Nixe Binsefuß, V.W.V. 1132 (1865)
In der Frühe, V.W.V. 1090 (1865)
Der Gärtner, V.W.V. 1097 (1870)

19'30" **GUSTAV MAHLER** (1860 — 1911)
Rückert Lieder (1901)
Ich atmet' einen linden Duft
Blicke mir nicht in die Lieder
Um Mitternacht
Liebst du um Schönheit (1902)
Ich bin der Welt abhanden gekommen

www.schubertiada.cat

Catriona Morison, mezzosoprano

Guanyadora el 2017 del concurs BBC Cardiff Singer of the World en les categories Singer of the World i Song Price, la mezzosoprano escocesa-alemanya Catriona Morison va ser membre de l'Òpera de Wuppertal des del 2016 fins al 2018, passant a ser-ne artista resident posteriorment. Hi ha cantat una àmplia varietat de papers, incloent-hi Nicklausse (*Les contes d'Hoffmann*), Charlotte (*Werther*), Hänsel (*Hänsel und Gretel*), Maddalena (*Rigoletto*) i Cherubino (*Le nozze di Figaro*). A les sales de concerts, va debutar als BBC Proms el 2019 cantant les *Sea Pictures* d'Elgar. Com a recitalista, treballa regularment amb Malcolm Martineau, Simon Lepper o Joseph Middleton, en sales i festivals com el Wigmore Hall, el Festival Internacional d'Edimburg, el Leeds Lieder Festival i el Weimarer Meisterkurs; recentment va ser BBC Radio 3 New Generation Artist.

Aquest és el segon concert de Catriona Morison a la Schubertíada, després del seu debut a Barcelona aquesta primavera.

Ammiel Bushakevitz, piano

Nascut a Jerusalem, va començar a tocar el piano als quatre anys. Apassionat per la cançó poètica des de molt jove, és reconegut internacionalment com a un dels millors acompanyants de la seva generació i actua regularment en destacats auditoris a Europa, Amèrica del Nord, Àfrica, Àsia i Austràlia. Va començar els seus estudis a Sud-àfrica, on es va criar, i va estudiar després a la Hochschule für Musik und Theater “Felix Mendelssohn Bartholdy” de Leipzig i al Conservatori Nacional de Música de París. Ammiel és guanyador de nombrosos concursos, incloent-hi el del Wigmore Hall a Londres o el de l’Hugo-Wolf-Akademie de Stuttgart. Un dels últims estudiants privats de Dietrich Fischer-Dieskau, col·labora amb Thomas Hampson a l’Academia de Lied a Heidelberg. A més de les seves activitats com a pianista, Ammiel també es dedica a la musicologia i està especialitzat en la investigació sobre Schubert i Wagner.

Aquest és el segon concert d’Ammiel Bushakevitz a la Schubertíada, després del seu debut a Cantàbria aquesta primavera.

Lara Fernández, viola

Estudia a Sòria i Madrid i continua la seva formació a Saragossa i a la Hochschule für Musik "Hanns Eisler" de Berlín. Ha rebut, entre d'altres, el Primer premi en el 80è Concurso de Jóvenes Intérpretes de España. En l'apartat de música de cambra, ha estat semifinalista en el Concurs de Ginebra i ha guanyat el Primer premi de la Irene Steels-Wilsing Competition (Heidelberg, 2018). Ha rebut Becas d'IberCaja, el Govern d'Aragó i la Irene Steels-Wilsing Stiftung. Ha actuat en importants sales i festivals d'Europa i Asia, formant part d'orquestrs com la Joven Orquesta Sinfónica de Castilla y León, BCN216, l'Aurora Orchestra Festival i la Orquesta de Cámara Reina Sofia. Com a solista ha actuat amb l'Orquesta Do Norte, la Madrid Sinfonietta Orchestra o la Musethica Orchestra Festival. Des del 2016 és membre del Cosmos Quartet, formació que forma part de l'Academia European Chamber Music Academy.

Debuta com a solista a la Schubertiada.

Pòquer de liederistes

Albert Ferrer Flamarich

Musicògraf i historiador de l'art

En l'heterogeni programa d'avui hi trobem la música amb què compositors de l'àmbit germànic a la segona meitat del segle XIX van concebre l'art i la poesia com expressió d'un intens impuls humà i no com a imitació de la natura. En aquest sentit van perllongar el canvi de paradigma de la generació literària de l'*Sturm und Drang* (Goethe, Schiller, Herder) i d'altres personalitats intel·lectuals com Rousseau que van obrir el camí cap a la subjectivitat romàntica. Quelcom que també ateny a una part de la cosmopolita personalitat i llegat de Pauline Viardot, autèntica ambaixadora d'una època on la cançó i el *lied* eren el fonament artístic de les classes acomodades.

El recital comença amb una selecció de lieder brahmsians que exemplifiquen la seva fusió de Volklied i Kunstlied. En destaquen *Von ewiger Liebe*, op. 43/1 d'estructura estròfica i amb aire de balada culta; *Meine Liebe ist Grün*, op. 63/5 com a homenatge al seu mentor Robert Schumann i text del fill petit d'aquest; i, especialment, el díptic *Zwei Gesänge*, op. 91 amb la incorporació de la viola com a segona veu principal, un instrument que —com el clarinet— va sumar-se ocasionalment en *liederabende* i en sessions de *hausmusik*. Aquestes dues peces de 1864 són inusualment llargues i denoten el gust de Brahms per les sonoritats del registre greu ja des de la introducció del núm. 1, concebut com una ària amb un tema i dues reexposicions variades i un segon tema enmig (AABA); mentre que la *Nana espiritual*, escrita pel fill del seu amic i violinista Joseph Joachim, es basa en un text de Lope de Vega i en la melodia d'un coral del segle XVI.

Com **Brahms**, Strauss va posar música a poemes diversos i no a cicles unitaris. A vegades i a diferència de molts predecessors, també a literats contemporanis. Ho explicava el mateix Strauss el 1893 en afirmar que: “De la idea musical que —Déu sabrà com— s'ha preparat interiorment quan el recipient s'omple, quan em trobo amb una poesia i en fullejar el llibre el contingut del qual correspon aproximadament a aquella idea musical, sorgeix un lied amb gran espontaneïtat. Però si en aquell moment decisiu no xoquen entre sí els dos pedrenyals, si no es troba el recipient d'idees que correspongui senceraament a una poesia, l'impuls creador... Sí, es tradueix en sons, però el treball avança amb lentitud, resulta artificios, la melodia no flueix, és precís recórrer a tota la tècnica per assolir quelcom que suporti i sobrevisqui a una severa autocrítica”.

Com els de l'Opus 10, els cinc lieder de l'Opus 15 (1886) van fonamentar la fama d'Strauss com a creador melòdic i pertanyen a uns anys d'intensa activitat (els *Opus* 17 són de 1887 i els *Opus* 19 de 1888, també inspirats en textos d'Adolf Friedrich von Schack, molt prestigiat a la Munic finisecular). Configuren un dels escassos exemples de *lieder* sobre un mateix autor —amb l'afegit del *Madrigal* de Michelangelo Buonarroti, que tracta sobre l'amor—, encara que sense la unitat d'una estructura discursiva o narrativa. Són pàgines amb ofici i fonament acadèmic tenyides de solucions inspirades que van ser percebudes pels seus contemporanis com una de les manifestacions musicals de la modernitat en el *lied*. Amb un caràcter flegmàtic, musicalment s'hi copsen amples arcs melòdics, de perfil prosòdic i amb alguns salts intervàl·lics considerables, tot i passatges declamats i violents amarats d'un lirisme sostingut en cisellats arabescos i sensuals melismes, sobre un acompanyament pianístic de rellevant i, sovint, tècnicament complex.

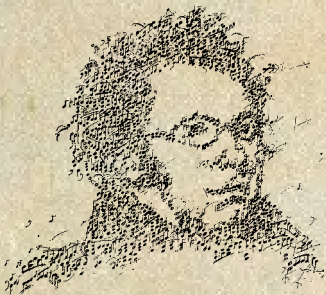
El concert prosseguirà amb un tast de tres cançons de **Pauline Viardot**, una de les personalitats més fascinants i influents del segle XIX i de qui l'any passat es va celebrar el bicentenari del seu naixement. Tot i que no es va prendre la composició com una activitat professional, va conrear-la amb freqüència aconseguint publicar-ne una part i interpretar-la en les vetllades musicals que organitzava. Més enllà d'enregistraments de la seva música de cambra i òperes de petit format com *Le dernier sorcier* i *Cendrillon*, el seu repertori vocal s'està redescobrint gràcies a nombrosos cantants que, com Catriona Morison, fan seus una part de les prop de dues-centes cançons —segons alguns estudiosos— en italià, francès, anglès, rus, espanyol i alemany, fruit dels seus nombrosíssims contactes culturals, viatges i interessos.

Les seves cançons segueixen una estructura ben diversa en funció de la llengua, el poema matriu i l'època, ja sigui en forma de lied bipartit ternari, forma lliure, de balada o fent ús d'una ampla varietat de danses: des de valsos, polques, masurques, fandangos, tiranes, havaneres o altres peces d'arrel espanyola. Algunes segueixen la influència de Schubert —sobretot les primeres escrites en alemany—; mentre que altres s'emmarquen en la chanson francesa de meitats de segle. Les tres peces d'avui sobre textos d'Eduard Mörike presenten escasses complicacions per a la veu movent-se pel registre central amb pocs ascensos a l'agut com prova la breu *Der Gärtner*, VVWV. 1097. Emmarcada per una introducció i una coda del piano, temàticament es basa en un motiu rítmic que imita el trotar del cavall referit al poema, respectuós amb la divisió estròfica en què la secció central —associat a la tercera estrofa— presenta un petit canvi modal. Tot i poder-se dividir en tres grans seccions en què la central també és contrastant, *Nixe Binsefuss*, VVWV. 1132 i *In der Frühe*, VVWV. 1090 són diferents, formalment més lliures i clarament hereves del lied alemany. Si el *Nixe Binsefuss* presenta una vocalitat variada amb frases líriques, unes més ornamentades i altres properes a la declamació; *In der Frühe* acaba amb un lluminós final emulant el matí i les campanes del poema després d'un inici proper a l'estil nocturn.

Al contrari que Brahms i Strauss, Mahler sí que va compondre alguns cicles de *lieder* sobre una mateixa font literària concebut-los amb una coherència i desenvolupament narratiu heretat dels grans cicles de, per exemple, Schumann. En ell, el *lied* és una matriu al·ludida en la seva obra simfònica com a reflex del seu propi món i d'un contingut personal, a vegades autobiogràfic com en el cas d'*Ich bin der Welt* i el desarrelament del subjecte respecte el món, o a *Liebst du um Schönheit*,

confessió amorosa en clau reflexiva per a la seva esposa Alma. I és que, com els *Kindertotenlieder*, també sobre textos de Rückert, aquest aplec de lieder independents compostos entre 1901 i 1902, però agrupats en l'edició, tracten abismes de l'existència humana anticipant l'estil del seu darrer període creatiu. Són una magnífica síntesi entre el desenvolupament temàtic de cada cançó i l'escriptura polifònica per a orquestra —avui en versió per a piano— combinant atmosferes molt íntimes, dinàmiques contingudes i estils diversos com el burlesc a *Blicke mir nicht in die Lieder*, el pastoral a *Ich atmet' einen linden Duft* i el coral redemptor, únic entre els seus lieder, a *Um Mitternacht*.

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny 2023
del 26 d'agost al 3 de setembre

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'1 de maig 2023
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chilemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkoro Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, Andrè Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walsler, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria

Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Vilajuïga
L'AIGUA VIBRANT

Damm
Fundació

Gràcies a

Audi
Autopodium
Girona · Olot · Figueres · Llord de Mar

CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

AVINYONET DE
PUIGVENTÓS
AJUNTAMENT

Mitjà col·laborador

33 Cat **M**úsica

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

---

Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

---

© Thomas Walser

Manuel Walser, baríton
Akemi Murakami, piano

Schubert | Winterreise

→ **Dijous 18 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Amélie Chapalain

Johanna Wallroth, soprano
Malcolm Martineau, piano

Lieder de Schubert, Backer Grøndahl,
Grieg, Debussy i Mahler

→ **Dimarts 23 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Venda d'entrades
www.schubertiada.cat

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

---

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Dimarts 16 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Catriona Morison, mezzosoprano
Ammiel Bushakevitz, piano
Lara Fernández, viola

JOHANNES BRAHMS

(1833 — 1897)

Ludwig Höly (1748 — 1776)

An die Nachtigall

Geuß nicht so laut der liebentflamnten Lieder
Tonreichen Schall
Vom Blütenast des Apfelbaums hernieder,
O Nachtigall!
Du tönest mir mit deiner süßen Kehle
Die Liebe wach;
Denn schon durchbebt die Tiefen meiner Seele
Dein schmelzend Ach.

Dann flieht der Schlaf von neuem dieses Lager,
Ich starre dann
Mit nassem Blick' und totenbleich und hager
Den Himmel an.
Fleuch, Nachtigall, in grüne Finsternisse,
Ins Haingesträuch,
Und spend' im Nest der treuen Gattin Küsse;
Entfleuch, entfleuch!

Felix Schumann (1854 — 1879)

Meine Liebe ist grün

Meine Liebe ist grün wie der Fliederbusch
Und mein Lieb ist schön wie die Sonne;
Die glänzt wohl herab auf den Fliederbusch
Und füllt ihn mit Duft und mit Wonne.

Meine Seele hat Schwingen der Nachtigall
Und wiegt sich in blühendem Flieder,
Und jauchzet und singet vom Duft berauscht
Viel liebestrunkene Lieder.

Al rossinyol

No llencis tan fort el so melodiós
d'exaltades cançons d'amor
des de les branques florides de la pomera,
oh rossinyol!
Amb els cants de la teva dolça gorja
despertares en mi l'amor;
però aviat sofria al fons de la meva ànima
amb el teu harmoniós "Ai".

Fuig llavors novament la son d'aquest llit,
i miro embadalit
amb mirada humida, pàl·lid com la mort i macilent,
cap el cel.
Fuig, rossinyol, a la verda obscuritat,
a l'espessor del bosc,
i en el teu niu omple de besos a la fidel esposa.
Fuig! Fuig!

El meu amor és verd

El meu amor és verd com el saüc,
el meu amor és bell com el sol;
brilla resplendent sobre la saüquera
i l'omple de perfums i de delit.

El meu amor té ales com el rossinyol,
i es remunta amb les ales florides,
i s'alegra i entona, embriagat de perfums,
apassionades cançons amoroses.

Detlev von Liliencron (1844 — 1909)

Auf dem Kirchhofe

Der Tag ging regenschwer und sturmbewegt,
Ich war an manch vergessenem Grab gewesen,
Verwittert Stein und Kreuz, die Kränze alt,
Die Namen überwachsen, kaum zu lesen.

Der Tag ging sturmbewegt und regenschwer,
Auf allen Gräbern fror das Wort: Gewesen.
Wie sturместot die Särge schlummerten,
Auf allen Gräbern taute still: Genesen.

Hermann Lingg (1820 — 1905)

Immer leiser wird mein Schlummer

Immer leiser wird mein Schlummer,
Nur wie Schleier liegt mein Kummer
Zitternd über mir.
Oft im Traume hör' ich dich
Rufen drauß vor meiner Tür:
Niemand wacht und öffnet dir,
Ich erwach' und weine bitterlich.

Ja, ich werde sterben müssen,
Eine Andre wirst du küssen,
Wenn ich bleich und kalt.
Eh' die Maienlüfte wehn,
Eh' die Drossel singt im Wald:
Willst du mich noch einmal sehn,
Komm, o komme bald!

August Heinrich Hoffmann von Fallersleben (1798 — 1874)

Von ewiger Liebe

Dunkel, wie dunkel in Wald und in Feld!
Abend schon ist es, nun schweiget die Welt.

Nirgend noch Licht und nirgend noch Rauch,
Ja, und die Lerche sie schweiget nun auch.

Kommt aus dem Dorfe der Bursche heraus,
Gibt das Geleit der Geliebten nach Haus,

Führt sie am Weidengebüsche vorbei,
Redet so viel und so mancherlei:

„Leidest du Schmach und betrübest du dich,
Leidest du Schmach von andern um mich,

Werde die Liebe getrennt so geschwind,
Schnell wie wir früher vereinigt sind.

Scheide mit Regen und scheide mit Wind,
Schnell wie wir früher vereinigt sind.“

En el cementiri

El dia fou molt plujós i turbulent,
jo estava entre diverses tombes oblidades,
làpides i creus gastades, corones velles,
i els noms gravats amb prou feina llegibles.

El dia fou molt turbulent i plujós,
en totes les tombes es gelava el mot: “fou”.
Com tempestes mortes dormien els taüts,
en totes les tombes la rosada deia en silenci: “guarit”!

El meu son es fa més lleuger

El meu son es fa més lleuger,
les meves penes suren sobre meu
només com un vent tremolós.
Et sento sovint en somnis
trucant a la meva porta,
sense que ningú vetlli i t'obri;
em desperto i ploro amargament.

Sí, jo em moriré aviat,
i tu besaràs a un altre
quan jo estigui pàl·lid i fred,
abans que alenin les brises del maig,
abans que la merla canti en el bosc:
si em vols veure encara una vegada,
vine, vine ben aviat!

D'amor etern

Fosc, que fosc els boscos i els camps!
És ja de nit, i el món està silenciós.

Enlloc una llum, enlloc un soroll,
sí, àdhuc l'alosa ha callat.

El noi surt del poble
per acompanyar a casa l'estimada,

la guia per entre els arbustos del camp,
i li parla molt animat:

“Si fossis humiliada i t'entristissis,
si fossis humiliada per altres per culpa meva,

desapareixeria el nostre amor amb rapidesa,
amb la mateixa com ens vàrem unir.

Ens separaríem amb pluja i amb vent,
tan ràpidament com ens vàrem unir.”

Spricht das Mägdelein, Mägdelein spricht:
„Unsere Liebe sie trennet sich nicht!

Fest ist der Stahl und das Eisen gar sehr,
Unsere Liebe ist fester noch mehr.

Eisen und Stahl, man schmiedet sie um,
Unsere Liebe, wer wandelt sie um?

Eisen und Stahl, sie können zergehn,
Unsere Liebe muß ewig bestehn!“

Parla la noia i i contesta:
“El nostre amor mai no desapareixerà!

L'acer és molt ferm i també ho és el ferro,
però el nostre amor és encara més ferm!

El ferro i l'acer poden ser fosos,
però qui pot canviar el nostre amor?

El ferro i l'acer poden liquar-se,
el nostre amor durarà eternament!”

JOHANNES BRAHMS

Zwei Gesänge

Friedrich Rückert (1788 — 1866)

Gestillte Sehnsucht

In goldnen Abendschein getauchet,
Wie feierlich die Wälder stehn!
In leise Stimmen der Vögelein hauchet
Des Abendwindes leises Wehn.
Was lispeln die Winde, die Vögelein?
Sie lispeln die Welt in Schlummer ein.

Ihr Wünsche, die ihr stets euch reget
Im Herzen sonder Rast und Ruh!
Du Sehnen, das die Brust beweget,
Wann ruhest du, wann schlummerst du?
Beim Lispeln der Winde, der Vögelein,
Ihr sehnenden Wünsche, wann schlaft ihr ein?

Ach, wenn nicht mehr in goldne Fernen
Mein Geist auf Traumgefieder eilt,
Nicht mehr an ewig fernen Sternen
Mit sehnendem Blick mein Auge weilt;
Dann lispeln die Winde, die Vögelein
Mit meinem Sehnen mein Leben ein.

Dos cants

Nostàlgia calmada

Que solemnes estan els boscos
banyats per la llum daurada del capvespre!
Els ocellets canten amb veu baixa
entre els hàlits lleugers dels vents vespertins.
Què murmuren els vents i els ocellets?
Inviten el món a dormir.

Anhels, que sempre empenyeu el meu cor,
sense descans, sense repòs!
Melangia que commous el meu pit,
quan reposaràs, quan dormiràs?
Quan us adormireu, melangiosos anhels,
amb els murmuris dels vents i els ocellets?

Ai, quan el meu esperit no s'envoli més
en les ales del somni cap a daurades llunyanies,
quan els meus ulls no es deturin més
en les eternes estrelles llunyanes amb mirada melangiosa,
llavors murmuraran els vents i els ocellets
de la meva vida i dels meus anhels.

Lope de Vega (1562 — 1635)

Versió alemanya d'Emanuel Geibel (1815 — 1884)

Geistliches Wiegenlied

Die ihr schwebet
Um diese Palmen
In Nacht und Wind,
Ihr heil'gen Engel,
Stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Ihr Palmen von Bethlehem
Im Windesbrausen,
Wie mögt ihr heute
So zornig sausen!
O rauscht nicht also!
Schweiget, neiget
Euch leis' und lind;
Stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Der Himmelsknabe
Duldet Beschwerde,
Ach, wie so müd' er ward
Vom Leid der Erde.
Ach, nun im Schlaf ihm
Leise gesänftigt
Die Qual zerrinnt,
Stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Grimmige Kälte
Sauset hernieder,
Womit nur deck' ich
Des Kindleins Glieder!
O all ihr Engel,
Die ihr geflügelt
Wandelt im Wind,
Stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Cançó de bressol sagrada

Vosaltres que agiteu
aquestes palmes
en la nit i en els vents,
àngels sants,
emmudiu el ramatge,
el meu fill s'ha adormit.

Palmes de Betlem,
que mouen, irats,
els furiosos vents
ressonants!
No feu tant d'enrenou!
Moveu-vos més suaument,
amb més dolçor!
Emmudiu el ramatge,
el meu fill s'ha adormit.

El nen diví
està queixós;
ai, està molt cansat
dels mals de la terra.
Ai, endolciu ara
suaument el seu son,
esvaïu el dolor.
Emmudiu el ramatge,
el meu fill s'ha adormit.

Gels rigorosos
l'estan envoltant;
i només amb ells
puc abrigar els seus membres!
O tots vosaltres, àngels,
que voleu
enmig del vent,
emmudiu el ramatge,
el meu fill s'ha adormit.

RICHARD STRAUSS

(1864 — 1949)

Fünf Lieder

Michelangelo Buonarroti (1475 — 1564)

Versió alemanya de Sophie Hasenclever (1824 — 1892)

Madrigal

Ins Joch beug' ich den Nacken demutvoll,
Beug' lächelnd vor dem Mißgeschick dies Haupt,
Dies Herz, das liebt und glaubt,
Vor meiner Feindin. Wider diese Qual
Bäum' ich mich nicht mit Groll,
Mir bangt vielmehr, sie lindre sich einmal.
Wenn deines Auges Strahl
Dies Leid verwandelt hat in Lebenssaft,
Welch' Leid hat dann zu töten mich die Kraft?

Adolf Friedrich von Schack (1815 — 1894)

Winternacht

Mit Regen und Sturmgebrause
Sei mir willkommen, Dezembermond,
Und führ mich den Weg zum traulichen Hause,
Wo meine geliebte Herrin wohnt!

Nie hab' ich die Blüte des Maien,
Den blauenden Himmel, den blitzenden Tau
So fröhlich begrüßt wie heute dein Schneien,
Dein Nebelgebräu und Wolkengrau.

Denn durch das Flockengetriebe,
Schöner als je der Lenz gelacht,
Leuchtet und blüht der Frühling der Liebe
Mir heimlich nun in der Winternacht.

Adolf Friedrich von Schack

Lob des Leidens

O, schmäht des Lebens Leiden nicht!
Seht ihr die Blätter, wenn sie sterben,
Sich in des Herbstes goldnem Licht
Nicht reicher, als im Frühling färben?
Was gleicht der Blüte des Vergehens
Im Hauche des Oktoberwehens?

Krystallner als die klarste Flut
Erglänzt des Auges Tränenquelle,
Tief dunkler flammt die Abendglut,
Als hoch am Tag die Sonnenhelle,
Und keiner küßt so heißen Kuß,
Als wer für ewig scheiden muß.

Madrigal

Doblego submís l'esquena sota el jou,
em doblego somrient davant la dissort d'aquest cap,
i d'aquest cor, que estima i creu,
davant la meva enemiga. No m'enfronto
amb ira contra aquest dolor,
em fa més por que algun dia es calmi.
Quan l'esplendor dels teus ulls
hagi transformat aquesta pena en vida,
quin dolor tindrà llavors prou força per a matar-me?

Nit d'hivern

Amb plujes i brogits de tempestes,
sies benvinguda, lluna de desembre.
il·lumina el meu camí fins a la tranquil·la casa
on viu la meva senyora estimada!

Mai he saludat tan alegre
les flors de maig, els cels blaus,
la rosada brillant, com avui la teva neu,
la teva boira humida i els núvols grisos.

Car a través del ball dels borrallons,
més bella que el somriure de la primavera,
brill i crema secretament per a mi
en la nit d'hivern, la primavera de l'amor.

Lloança del sofriment

Oh, no critiqueu els sofriments de la vida!
No veieu les fulles, quan moren
en la llum daurada de la tardor,
més riques que quan s'acoloren en primavera?
Què es pot comparar a la florida del traspàs
en l'hàlit tremolós d'octubre?

Més cristal·lina que el riu més clar
brilla la deu de llàgrimes dels ulls,
més que la llum del sol del migdia
s'encén en la foscor l'ardor del vespre,
I ningú no dona besos tan ardorosos
com el que s'ha d'acomiar eternament.

Adolf Friedrich von Schack

Aus den Liedern der Trauer

Dem Herzen ähnlich, wenn es lang
Umsonst nach einer Träne rang,
Die seine Qual entbinde,
Sprengt nun die Erde, die erstarrt
Von Reif und Frost gebunden ward,
Die eis'ge Winterrinde.

Durch Wald und Feld, um Berg und See
Sprießt wuchernd auf ihr altes Weh
Und grünt in Zweig und Ranken
Und dunkelt in dem Himmelsblau
Und zittert in den Tropfen Tau,
Die an den Gräsern schwanken.

Nun, Gram um sie, die ich verlor,
Erstarrter, brich auch du hervor,
Um mit dem Strom zu fluten.
Im Blitz der Wolke sollst du glühn
Und mit den Nachtviolen blühn
Und mit den Rosen bluten.

Adolf Friedrich von Schack

Heimkehr

Leiser schwanken die Äste,
Der Kahn fliegt uferwärts,
Heim kehrt die Taube zum Neste,
Zu dir kehrt heim mein Herz.

Genug am schimmernden Tage,
Wenn rings das Leben lärmt,
Mit irrem Flügelschlage
Ist es ins Weite geschwärmt.

Doch nun die Sonne geschieden
Und Stille sich senkt auf den Hain,
Fühlt es: bei dir ist der Frieden,
Die Ruh' bei dir allein.

De les cançons de la tristesa

Igual que el cor, quan aspira
inútilment per una llàgrima
que doni sortida al seu dolor,
trenca la terra, immobilitzada ara
pel gel i pel gebre,
la gelada crosta de l'hivern.

Pels boscos i pels camps, sobre muntanyes i llacs,
brota prolífer el seu vell alè
i verdeja en branques i bardisses,
i enfosqueix el blau del cel,
i tremola en les gotes de rosada
que titil·len damunt de l'herba.

Dolor per aquella que he perdut,
surt ara impetuós i glacial
per confondre't amb el riu!
Has d'encendre't amb les llamps dels núvols,
has de florejjar amb les violetes boscanes,
i has de florir amb les roses!

Retorn a la llar

Oscil·len, lleugeres, les branques,
la barca navega cap a la platja,
el colom torna al seu niu,
el meu cor torna a casa: a tu.

Ja n'hi ha prou dels dies rutilants
en què la vida avalota al meu voltant,
i amb aleteigs embogits
deliro per tot arreu.

Ara que s'ha post el sol
i el silenci s'estén pel bosc,
ho sento: en tu està la pau,
el descans només en tu.

PAULINE VIARDOT

(1821 — 1910)

Eduard Mörike (1804 — 1875)

Nixe Binsefuß

Des Wassermanns sein Töchterlein
Tanzt auf dem Eis im Vollmondschein,
Sie singt und lachet sonder Scheu
Wohl an des Fischers Haus vorbei.

„Ich bin die Jungfer Binsefuß,
Und meine Fisch wohl hüten muss;
Meine Fisch, die sind im Kasten,
Sie haben kalte Fasten;
Von Böhmerglas mein Kasten ist,
Da zähl ich sie zu jeder Frist.

Gelt, Fischermatz? gelt, alter Tropf,
Dir will der Winter nicht in Kopf?
Komm mir mit deinen Netzen!
Die will ich schön zerfetzen!
Dein Mägdlein zwar ist fromm und gut,
Ihr Schatz ein braves Jägerblut.

Drum häng ich ihr, zum Hochzeitsstrauss,
Ein schilfen Kränzlein vor das Haus,
Und einen Hecht, von Silber schwer,
Er stammt von König Artus her,
Ein Zwergen-Goldschmieds-Meisterstück,
Wers hat, dem bringt es eitel Glück:
Er lässt sich schuppen Jahr für Jahr,
Da sinds fünfhundert Gröschlein bar.

Ade, mein Kind! Ade für heut!
Der Morgenhahn im Dorfe schreit.“

Eduard Mörike

In der Frühe

Kein Schlaf noch kühlt das Auge mir,
Dort gehet schon der Tag herfür
An meinem Kammerfenster.
Es wühlet mein verstörter Sinn
Noch zwischen Zweifeln her und hin
Und schafftet Nachtgespenster.
– Ängste, quäle
Dich nicht länger, meine Seele!
Freu dich! schon sind da und dorten
Morgenglocken wach geworden.

L'ondina Jonquina

La filleta del geni de les aigües
dansa damunt del gel a la llum de la lluna plena,
canta i riu sense cap por
davant la casa del pescador.

“Sóc la donzella Jonquina,
i haig de protegir els meus peixos:
els meus peixos que estan en caixes,
seguint una fresca dieta;
la meva caixa és de cristall de Bohèmia,
i els puc comptar en tot moment.

Val, pescador ximplet, vell beneit?
No t'haurà pujat el fred al cap?
Vine amb les teves xarxes!
Veuràs què bé que les esquinço!
La teva noieta és pietosa i bona,
i el seu estimat un bon xicot.

Per això li penjo, com a ram de núvia,
damunt la porta, una coroneta de canyes,
i una llúcera argentada
que ve del rei Artur,
una obra mestra d'un argenter nan,
que dona una sort pura a qui la té:
se'n poden treure les escames any rere any,
i en surten cinc-cents cèntims sonants.

Adéu, criatura! Adéu per avui!
Ja crida des del poble el gall matiner!”

De matinada

Cap son m'ha refredat encara els ulls
quan comença a clarejar
en la finestra de la meva cambra.
La meva ment astorada s'agita
encara plena de dubtes
i veu fantasmes nocturns...
No t'angoixis,
no pateixis més, ànima meva!
Alegra't! Ací i allà es desperten ja
les campanes del matí.

Eduard Mörike

Der Gärtner

Auf ihrem Leibrösslein,
So weiss wie der Schnee,
Die schönste Prinzessin
Reit't durch die Allee.

Der Weg, den das Rösslein
Hintanzet so hold,
Der Sand, den ich streute,
Er blinket wie Gold.

Du rosenfarbs Hütlein,
Wohl auf und wohl ab,
O wirf eine Feder
Verstohlen herab!

Und willst du dagegen
Eine Blüte von mir,
Nimm tausend für eine,
Nimm alle dafür!

GUSTAV MAHLER

(1860 — 1911)

Friedrich Rückert (1788 — 1866)

Rückert-Lieder

Ich atmet' einen linden Duft

Ich atmet' einen linden Duft!
Im Zimmer stand
Ein Zweig der Linde,
Ein Angebinde
Von lieber Hand.
Wie lieblich war der Lindenduft!

Wie lieblich ist der Lindenduft!
Das Lindenreis
Brachst du gelinde!
Ich atme leis
Im Duft der Linde
Der Liebe linden Duft.

Blicke mir nicht in die Lieder

Blicke mir nicht in die Lieder!
Meine Augen schlag' ich nieder,
Wie ertappt auf böser Tat.
Selber darf ich nicht getrauen,
Ihrem Wachsen zuzuschauen.
Deine Neugier ist Verrat!

El jardiner

Sobre el seu corser favorit,
blanc com la neu,
la més bella de les princeses
cavalca per l'avinguda.

El camí que el corser
trepitja amb tanta gràcia,
amb la sorra que hi he escampat
brilla com l'or.

Petit capell color de rosa
que puges i baixes,
deixa que una ploma
caigui d'amagat!

Si tu vols en canvi
una de les meves flors,
pren-ne mil per una,
pren-les totes per ella!

Aspirava un suau perfum

Aspirava un suau perfum.
Hi havia a la cambra
el present
d'una mà estimada:
un branca de til·ler;
que dolç era el perfum del til·ler!

Que dolç era el perfum del til·ler!
Tu vares trencar lentament
el borró del til·ler;
i ara aspiro suaument
en el perfum del til·ler,
el dolç perfum de l'amor.

No em miris en les cançons

No em miris en les cançons!
Baixo els ulls,
com atrapat per una malifeta;
ni jo mateix m'haig d'atrevir
a observar la seva creixença.
La teva curiositat és una traïció.

Bienen, wenn sie Zellen bauen,
Lassen auch nicht zu sich schauen,
Schauen selbst auch nicht zu.
Wenn die reichen Honigwaben
Sie zu Tag gefördert haben,
Dann vor allen nasche du!

Um Mitternacht

Um Mitternacht
Hab' ich gewacht
Und aufgeblickt zum Himmel;
Kein Stern vom Sternengewimmel
Hat mir gelacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich gedacht
Hinaus in dunkle Schranken.
Es hat kein Lichtgedanken
Mir Trost gebracht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Nahm ich in acht
Die Schläge meines Herzens;
Ein einz'ger Puls des Schmerzes
War angefacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Kämpft' ich die Schlacht,
O Menschheit, deiner Leiden;
Nicht konnt' ich sie entscheiden
Mit meiner Macht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich die Macht
In deine Hand gegeben!
Herr! über Tod und Leben
Du hältst die Wacht
Um Mitternacht!

Les abelles, quan fan les seves cel·les,
no deixen tampoc que ningú les miri,
ni elles mateixes les contemplen.
Quan les bresques de mel, madures,
han arribat al seu dia,
tasta llavors totes les l·laminadures!

A mitjanit

A mitjanit
m'he despertat
i he mirat al cel;
cap estrella del firmament
m'ha somrigut
a mitjanit.

A mitjanit
he pensat
en les obscures lluites del dia.
Cap pensament lluminós
m'ha donat consol
a mitjanit.

A mitjanit
he escoltat
els batecs del meu cor.
Només el pols del dolor
estava present
a mitjanit.

A mitjanit
he lliurat la batalla
oh, humanitat, del teu sofriment;
però no he tingut prou força
per a decidir,
a mitjanit.

A mitjanit
he depositat la meva força
en les teves mans;
Senyor, Tu tens el poder
sobre la mort i la vida,
a mitjanit.

Liebst du um Schönheit

Liebst du um Schönheit,
O nicht mich liebe!
Liebe die Sonne,
Sie trägt ein gold'nes Haar!

Liebst du um Jugend,
O nicht mich liebe!
Liebe den Frühling,
Der jung ist jedes Jahr!

Liebst du um Schätze,
O nicht mich liebe.
Liebe die Meerfrau,
Sie hat viel Perlen klar.

Liebst du um Liebe,
O ja, mich liebe!
Liebe mich immer,
Dich lieb' ich immerdar.

Ich bin der Welt abhanden gekommen

Ich bin der Welt abhanden gekommen,
Mit der ich sonst viele Zeit verdorben,
Sie hat so lange nichts von mir vernommen,
Sie mag wohl glauben, ich sei gestorben!

Es ist mir auch gar nichts daran gelegen,
Ob sie mich für gestorben hält,
Ich kann auch gar nichts sagen dagegen,
Denn wirklich bin ich gestorben der Welt.

Ich bin gestorben dem Weltgetümmel,
Und ruh' in einem stillen Gebiet!
Ich leb' allein in meinem Himmel,
In meinem Lieben, in meinem Lied!

Si estimes la bellesa

Si estimes la bellesa,
oh, no m'estimis a mi!
Estima el sol,
que té una cabellera daurada!

Si estimes la joventut,
oh, no m'estimis a mi!
Estima la primavera,
que és jove cada any!

Si estimes els tresors,
oh, no m'estimis a mi!
Estima la sirena,
que té moltes perles!

Si estimes l'amor,
oh, sí... estima'm a mi!
Estima'm sempre,
com jo t'estimaré a tu!

Estic perdut per al món

Estic perdut per al món
en què vaig perdre tantes hores;
fa tant de temps que no ha sabut res de mi,
que es deu pensar que sóc mort!

No m'importa gens
que em tingui per mort.
I tampoc puc dir-hi res en contra,
car estic veritablement mort per al món.

Estic mort per a l'aldarull del món,
i reposo en un tranquil indret.
Visc sol en el meu cel,
en el meu amor, en la meva cançó.

Traduccions de Manuel Capdevila i Font